

Beste leden en sympathisanten,

Het is leuk om steeds weer goed nieuws te kunnen brengen! Zowel in België als in Peru groeit en bloeit Chico Latino en daar willen we jullie van op de hoogte houden! Momenteel verblijven er 4 vrijwilligers in Cusco. Ze vormen een hecht, enthousiast team. Ze schreven voor deze nieuwsbrief een boeiend verslag, dat jullie een concreet beeld geeft van de projecten in de indiaanse dorpen. We kijken ook met spanning uit naar het ecologisch project dat ze op verschillende plaatsen willen opzetten.

Wie hun wedervaren wil opvolgen kan dit op hun weblog www.grieteninperu.com

Binnenkort krijgen ze bezoek en ondersteuning vanuit België. Op 16 maart vertrekt onze pionier van het eerste uur Gemma Panhuysen voor een kleine maand naar Cusco. Ze krijgt snel gezelschap van de delegatie van Edegem die een werkbezoek brengt aan hun zusterstad San Jeronimo, waarvoor Chico Latino 2 educatieve projecten uitvoert. Meer hierover op p.7.

Ook nog in april vertrekt vrijwilligster Elke Verreyken voor de 2^e keer naar Cusco. Ze diende een project in bij JINT en zal 8 maanden vooral in de indiaanse bergdorpen werken.

Ook hier in België staat nog heel wat te gebeuren. Op 12 maart houden we onze [jaarlijkse infovergadering](#) waar we met videobeelden en getuigenissen van vrijwilligers jullie zo goed mogelijk willen informeren over het reilen en zeilen van Chico Latino in Peru. Op 24 maart zijn we present op de [Open Dag Van de Nederlandse Stichting HOPE](#), waarmee we in Cusco een nauwe samenwerking hebben. (www.stichtinghope.org) De datum van het [jaarlijkse benefietfeest](#) wordt 5 mei. Noteer alvast in uw agenda. En ook op [MANO MUNDO](#) zullen we met een stand vertegenwoordigd zijn op 12 en 13 mei.

We wachten al heel lang op de goedkeuring van de [fiscale aftrekbaarheid van de giften](#), maar zullen nog wat geduld moeten hebben. We blijven in de running en de goedkeuring zal nog gelden voor 2006.

Veel leesplezier!

Werken voor Chico Latino in het prachtige Cusco, ...een heuse belevenis die moeilijk onder woorden te brengen is.

We zijn hier met vier vrijwilligers aan de slag, alias "vier grieten in Peru". Een korte voorstelling: Charlotte is reeds 3,5 maand in Cusco en werkt in het project Wawasonqo. Roselien en Kaatje zijn anderhalve maand hier en sinds twee weken aan de slag in de projecten Pillao Matao en Sunccu. Tine is een week geleden aangekomen en is nog volop alles aan het ontdekken.

Het werken in een project van Chico Latino is een grote meerwaarde om Peru te leren kennen. Het verschil met reizen en ergens werken is reuzengroot. We ontdekken dingen en ontmoeten mensen die we al reizend nooit zouden tegenkomen. Elke dag opnieuw leren we bij, kijken we met verbazing naar de maatschappij rondom ons.

De drie projecten waar we in werken zijn heel verschillend, maar hebben toch ook veel gelijkenissen. Hieronder proberen we een duidelijk beeld te geven van de projecten en onze ervaringen hier.

Momenteel zijn we plannen aan het maken en ideeën aan het verzamelen om gezamenlijk iets rond ecologie te doen in de verscheidene projecten. We willen een levensgroot ecologie-spel maken. Met dit spel zouden we in de projecten willen inspelen op de verschillende situaties. Er is duidelijk nog veel werk aan de winkel en we hopen dat we dit kunnen realiseren. Aan enthousiasme ontbreekt het ons in ieder geval niet.

Charlotte aan de slag in Wawasonqo.

Wawasonq'o betekent "hart voor kinderen" en is drie jaar geleden opgericht door de familie Fernandez Baca. Het project bevindt zich in Huancalle, een klein bergdorp in de Heilige Vallei. De 250 inwoners van het dorp leven hoofdzakelijk van de landbouw. Het leven van de kinderen hier, is niet te vergelijken met het gemiddelde

kinderleven in België. Zo moeten onze meisjes (vaak 5 a 6 jaar) af en toe een spel onderbreken omdat ze thuis het eten aan het maken zijn. Dat terwijl meisjes van die leeftijd in België nog niet in de buurt van het fornuis mogen komen. Vele kinderen kunnen ook niet elke dag komen omdat ze van hun ouders mee op het veld moeten werken. Ook in de stad zelf is het niet beter. Kleine kindjes die tot middernacht alleen in de straten rondlopen, op zoek naar toeristen die hun zelfgemaakte vingerpopjes kopen. "Comprame! Comprame!" (koop van mij), zijn

woorden die je maar al te vaak te horen krijgt. Iedereen willen helpen is een illusie, daar ben ik ondertussen al achter gekomen. Maar met het nodige enthousiasme verder werken in Wawasonq'o en Huancarani kan ik wél. En al is het maar het kleinste verschil dat je maken kan, het kleinste verschil is een verschil.

Waar heb ik me gedurende deze twee maanden exact mee bezig gehouden?

Eén, samen met de kinderen met het materiaal van Chico Latino spelen. Deze spelletjes of speelse leermiddelen zijn werkelijk een grote hulp voor de kinderen. Sommigen hebben een hekel aan rekenen, maar als ik met hen BINGO speel, een spel over de maaltafels, wordt afkeer omgetoverd in plezier. Vaak zonder dat ze het zelf beseffen, zijn ze allerlei zaken zoals lezen, logisch leren denken, rekenen enz. aan het oefenen.

Verder heb ik me ook gericht op het huiswerkgedeelte, dit omdat het daadwerkelijk schrijnend is. Of het huiswerk is totaal nutteloos (een boek overschrijven om begrijpend te kunnen lezen) of het huiswerk wordt door de leerkracht niet verbeterd óf het huiswerk is te moeilijk omdat de leerstof in de klas niet degelijk uitgelegd is. De kinderen krijgen in het project tijd om hun huiswerk te maken, ze hebben de mogelijkheid om vragen te stellen en als ze willen, wordt het samen ook verbeterd. Een voorbeeld uit het schriftje van onze kindjes: "She is a school". Waarnaast de betreffende Engelse leerkracht schrijft: "Zeer goed".

Bovendien hebben Miriam (vrijwilligster uit Duitsland die ook in Wawasonq'o werkt) en ik gewerkt rond ecologie. Buiten het geven van informatie, het tekenen en het knutselen, hebben we er ook een toneeltje over gemaakt. Dat laatste klinkt evidenter dan het in werkelijkheid is. Eerst hebben we samen met hen een verhaal verzonnen en dat nadien in dialogen gegoten. Maar voor vele van deze kindjes was het de allereerste keer dat ze in een toneeltje speelden, laat staan dat ze van dialogen gehoord hadden. Samen de rollen inoefenen, was ook geen lachertje. Onze acteurs konden namelijk niet altijd komen naar de voorbereidingen omdat ze thuis moesten koken of op het veld gaan werken. Maar ondanks alle moeilijkheden is er met de nodige inspanningen een mooi geheel uit voortgevloeid.

Op de grote vertoningsdag (feest ter ere van het driejarig bestaan van Wawasonq'o) waren de zenuwen in overvloed aanwezig. Hun ouders waren die dag van de partij en voor velen was het de eerste keer dat ze in het openbaar

zouden spreken. Maar ondanks de kleine foutjes was het schitterend om zien. De acteurs werden onthaald op een luid applaus en vroegen twee minuutjes later wanneer we aan het volgende toneel zouden beginnen.

Kaatje in het bergdorp Sunccu

Sunccu is een dorp ver in de bergen dat vanuit San Jeronimo een half uur met de auto de berg op is. Sunccu is een gemeenschap waar ongeveer 500 mensen wonen die zichzelf erg goed georganiseerd hebben. Sinds september 2006 is er in het dorp een bibliotheek geopend waar de kinderen in de namiddag naar toe kunnen om hun huiswerk te maken en om de spelletjes van Chico Latino te spelen. De bibliotheek in Sunccu wordt open gehouden door vier jongeren uit het dorp. Zij zijn allen tussen de 19 en 25 jaar en werken ieder om de maand in de bibliotheek.

De mensen in Sunccu spreken voornamelijk Quechua en zijn erg gesloten. Ze zijn niet gewoon aan "vreemdelingen" in hun dorp. De eerste keer dat ik er op bezoek ging kwamen enkele meisjes aan mijn haar voelen omdat dit niet zwart is. De bril op mijn neus kon ook op veel interesse rekenen en mijn gigantische lengte zorgde voor enige hilariteit. Het was een gekke ervaring om te merken dat ik voor andere zo vreemd over kom.

Contact maken met de kinderen en de volwassenen in Sunccu loopt niet altijd van een leien dakje. De kinderen zijn niet erg spraakzaam en verlegen. Geduld hebben en niet te veel tegelijkertijd willen doen is hier erg belangrijk. Ik merk dat ik echt tijd moet nemen om de kinderen, hun gewoontes en manier van leven te leren kennen en dat zij ook moeten wennen aan mijn aanwezigheid. Een boeiend interactie!

Net als Charlotte verbaas ik me ook elke dag opnieuw over het grote verschil in leefwereld tussen de Peruaanse kinderen en Belgische kinderen. De kinderen hier zijn heel zelfstandig. Een kind van 8 dat zijn kleine broertje of zusje meeneemt naar het project is geen uitzondering. Een kind dat even stopt met een spelletjes omdat het thuis de aardappelen van het vuur moet halen ook niet. Onderweg naar het project kom je ook kinderen tegen die nog aan het werken zijn en dan zeggen dat ze komen als ze hun werk beëindigd hebben .

Een sprekend voorbeeld van deze andere leefwereld was toen ik met twee kinderen aan het tekenen was. Een van hen tekende zijn huis, en in dit huis tekende hij cavia's. Toen ik vroeg of hij veel cavia's thuis had antwoordde hij "ja veel, en erg lekkere". Een Belgisch kind zou zeggen "ja, een mooi en het heet Pluisje".

In het spel Pim Pam Pet komen vragen voor zoals "Wat groeit er op het veld". De kinderen weten het antwoord hierop heel snel, ik moet meestal passen... Voor mezelf is deze andere realiteit vaak erg confronterend. Gelukkig haal ik wel voldoening uit het werk dat ik doe en merk ik ook dat het enorm zinvol is voor deze kinderen.

De bibliotheek wordt opengehouden door vier jongeren. Zij vinden het erg fijn dat ik hen kom helpen. Ze zijn erg geïnteresseerd in het leren van nieuwe dingen, nieuwe ideeën. De interesse in knutselideeën en dynamische spelen is groot. Daarom heb ik nu besloten om elke dinsdag te knutselen en 1 dag in de week dynamische spelletjes te spelen. Het plan is om deze knutselactiviteiten en spelen op te schrijven en er een soort naslagwerk van te maken. Voorts worden de spelletjes van Chico Latino dagelijks gespeeld: de favorieten in Sunccu zijn Pim Pam Pet en schaken. Ondertussen hebben de kinderen mij leren schaken, want tot groot jolijt van hen kon ik dit niet. Naast deze toppers probeer ik ook de minder favoriete spelen uit de kast te halen.

Roselien koos voor het project Pillao Matao.

Ook Pillao Matao is een indiaanse gemeenschap van San Jeronimo, wat dichterbij het kerndorp, maar toch al gedeeltelijk in de bergen.. De werking van de één jaar oude "bibliotheek" is na de vakantie nog maar enkele weken terug aan de gang.

Pillao Matao is een redelijk arm dorp. De eerste keer dat ik het project bezocht maakte de armoede, die duidelijk zichtbaar is, een grote indruk op mij. De meeste mensen lopen er vuil en onverzorgd bij. Ondanks de armoede hebben de kinderen een heel open houding, zijn heel geëngageerd om bij te leren en nemen soms zelf initiatief voor een spel. Voor mij is het heel aangenaam om met deze kinderen te werken. Ze namen me vrij snel in vertrouwen. Ik heb elke dag wel het gevoel dat ik iemand iets (al is het maar iets kleins) bijleer.

Ons plan is om in de 3 projecten (Wawa Song'ó, Suncu en Pillao Matao) te werken rond ecologie. In elk project willen we op eigen tempo basiskennis aanbrengen. Het heeft me geconfronteerd dat de mensen hun afval weggooien in de rivier die ze zo hard nodig hebben om te overleven. Hun bewustzijn hier rond staat nog op een laag pitje. Om deze reden heb ik voor Pillao Matao gekozen: in de loop van de bezoeken werden mijn plannen steeds concreter en dit plan paste het beste in Pillao Matao. In het dorp zwerft veel afval en ik denk dat het realistisch is het bewustzijn hier rond te vergroten. Ik wil eerst met de kinderen aan de slag gaan, en als het mogelijk is ook met de ouders en de verantwoordelijken van de comunidad. (dorpsgemeenschap)

Heel wat kinderen moeten nog op de hoogte gebracht worden van de nieuwe bibliotheek. De kinderen die naar de oude bibliotheek kwamen, komen niet meer naar de nieuwe omdat ze de plek niet weten zijn. Binnenkort hebben we een optocht door het dorp met de kinderen gepland. Met deze optocht willen we iedereen informeren over het bestaan en de werking van de bibliotheek.

Doris, de persoon die elke dag de bibliotheek open houdt, studeert en kan beide moeilijk combineren. Eind februari zou ze weg gaan en komt er iemand anders in de plaats. Doris neemt niet veel initiatief en is redelijk passief, het is moeilijk om met haar iets op te bouwen. Ik hoop dat ik met de volgende persoon iets kan opbouwen dat blijvend is nadat ik weg ben. Continuïteit in het project en de uitwisseling van kennis langs beide kanten is voor mij belangrijk.

De kinderen van Pillao Matao kennen al behoorlijk wat spelletjes van Chico Latino en halen ze zelfstandig uit de kast. Ze hebben soms elk hun eigen versie, dit is leerrijk. Zo ontstaan er nieuwe variaties van spelletjes. Bij de spelletjes valt het me vaak op hoe beperkt de kennis van de kinderen is. Kinderen van 10 jaar hebben soms nog

moeite om de maaltafels correct te maken. Bij deze spelletjes zijn deze kinderen vaak "de verliezers". Veel uitleg en voldoende aandacht geeft deze kinderen de moed te blijven bijleren en te blijven proberen.

Ikzelf ben geen leerkracht, en merk dat ik soms wat te weinig didactische achtergrond heb. Maar dankzij enige inventiviteit, alles uitleggen met handen en voeten lukt het me wel.

Om een duidelijker beeld te geven over Pillao Matao wil ik jullie nog enkele beelden beschrijven die op mijn netvlies zijn blijven branden. Het speelveld van Pillao Matao wordt niet alleen gebruikt om te spelen. Af en toe staan er dieren op te grazen en dit kan leiden tot grappige situaties. Een keer stonden er stieren op het veld en hun koord was net lang genoeg om te kunnen vechten. We waren we balspelen aan het doen naast de stieren en af en toe botste de bal op hun hoofd. De kinderen maakte er bijna een sport om de bal te gaan halen zonder opgemerkt te worden door de stier. Dit had ik me in België nooit kunnen inbeelden.

Op een keer deden we spelletjes buiten. De kinderen stelden voor Kat en muis te spelen. "Goed idee" zeiden we. We kozen een muis en een kat telden af ... 1..2..3.. de kinderen begonnen in een rondje te lopen en een liedje te zingen. Verbaast keken we naar elkaar, "Que pasa?" We hadden een wilde achtervolgingsrace verwacht. Blijkbaar hoorde het gehele ritueel bij het spel want daarna begon de kat en muis zoals wij ze kennen.

Het werkbezoek van Gemma Panhuysen

Gemma Panhuysen stond mee aan de wieg van Chico Latino en is een pionier van het eerste uur. Haar laatste werkbezoek dateert van maart 2004, hoog tijd dus om opnieuw met eigen ogen de evolutie op het terrein te gaan observeren en nieuwe inspiratie op te doen.

Gemma heeft zich gespecialiseerd in educatief speelgoed voor de kleinsten en in creatieve en socio-emotionele ontwikkeling. De laatste 3 jaar hebben we in Cusco een 60-tal verschillende spelen ontwikkeld naar Europese voorbeelden en daarnaast rouleren er nog 10-tallen spelen in het uitleensysteem. Nu is het belangrijk om een goed overzicht te krijgen van het aanwezige materiaal, zodat we ons kunnen focussen op de lacunes en komen tot een evenwichtig pakket waarin alle doelstellingen voor de verschillende leeftijdsgroepen aan bod komen.

Wie meer wil weten over het didactisch materiaal van Chico Latino kan onze catalogus raadplegen op www.grieteninperu.com. Je vindt er een overzicht met foto en korte omschrijving van alle leerspelen die we tot hiertoe produceren. Binnenkort ook te raadplegen op onze eigen website.

Samen met Annelies Wtterwulghe en Hilde Coeckelberghs is Gemma verantwoordelijk voor de selectie, voorbereiding en begeleiding van onze vrijwilligers in Cusco. Daarom wil ze ook zoveel mogelijk met hen mee naar hun werkplekken, en zoveel mogelijk projecten bezoeken waar vrijwilligers ingezet kunnen worden.

We wensen haar alvast een vruchtbaar werkbezoek.

Een delegatie uit Edegem op evaluatiebezoek bij onze projecten in San Jeronimo

Sinds 2004 heeft de gemeente Edegem een stedenband met San Jeronimo een voorstad van Cusco. Hierbij heeft Edegem de educatieve projecten van de Stedenbad aan Chico Latino toevertrouwd als uitvoerende organisatie.

Al in de voorbereidende fase werd een pilootproject opgestart met financiële steun

van Edegem: in de 3 bergdorpen van San Jeronimo ondersteunden we de kleuterprogramma's met educatieve spelletjes en een maandelijkse vormingsdag voor de jonge vrouwen die zonder enige opleiding de kleintjes moeten voorbereiden op de lagere school. *Een van die dorpen is Sunccu, waarover Kaatje ons in deze nieuwsbrief vertelt.* We boekten hierbij mooie resultaten, zodat al snel de vraag kwam om ook de 60 overige kleuterprogramma's een soortgelijke ondersteuning te geven. In een ritme van 15 per jaar hebben we deze opdracht met enthousiasme aanvaard.

Binnen dezelfde Stedenband ondersteunt Edegem de oprichting van lokale bibliotheken in de indiaanse gemeenschappen. Deze bibliotheken hebben vooral tot taak om kinderen en jongeren de mogelijkheid te geven om hun huiswerk te maken. Ook hier stelde zich het probleem dat jonge niet opgeleide mensen aangesteld worden om deze bibliotheken open te houden. Vandaar een bijkomend project voor Chico Latino om vanaf 2006 ook hier te ondersteunen met didactisch materiaal voor huiswerkbegeleiding en opleiding. *Zie "Roselien koos voor Pillao Matao"*

Tijdens het werkbezoek van Edegem zullen de projecten geëvalueerd worden en gebrainstormd worden over de toekomst. Het wordt een druk programma: naast de onvermijdelijke vergaderingen en overlegmomenten zijn er heel wat bezoeken aan verschillende kleuterprogramma's en bibliotheken gepland, ook aan ons atelier didactisch materiaal,. Verder contacten met de organisaties met wie we samenwerken en het bijwonen van 2 opleidingsmomenten: één voor de kleuterprogramma's en één voor de bibliotheken. Hilde Coeckelberghs gaat mee als tolk. We hopen dat Edegem tevreden zal zijn met ons werk!

Vervolgverhaal dossier fiscale aftrekbaarheid van giften

Terwijl de attesten van fiscaal aftrekbare giften door de meeste organisaties reeds verzonden zijn, wacht Chico Latino nog steeds op de eindbeslissing van de Minister. Er werden ettelijke telefoontjes gepleegd naar de verantwoordelijke ambtenaar in Brussel, maar steeds werden we tot geduld aangemaand. Gelukkig kregen we daarbij telkens de verzekering dat bij goedkeuring de beslissing geldt voor 2006 en 2007. Ook dat we uiteraard uitstel krijgen voor het verzenden van de attesten. Gezien wij meestal onze belastingaangifte in mei in de bus krijgen, kan het nu echt niet meer lang duren. Dat hopen we ten minste!

Wie nog lidgeld (20 €) of een gift wil storten

Dit is onze bankrekening: 001-3363111-03

agenda	
12 maart 2007 20.30 uur	Informatieavond met video en foto's in het oud gemeentehuis Edegem. Voorafgegaan door de Statutaire Algemene Vergadering om 18.30
5 mei 2007	Benefietfeest Chico Latino te Edegem
12 en 13 mei 2007	Chico Latino op Mano Mundo (De Schorre,BOOM)